

HE IS DEAD. EXPLAIN THIS.

My Father's Funeral Was the End of His Life.
Not of His Presence.

FERDINANDO FREGA / BLADEFREGA

ते गेले आहेत. याचा अर्थ सांगा.

L'ORÉAL THROUGH GILLETTE · 01

माझ्या वडिलांचे अंत्यसंस्कार हा त्यांच्या आयुष्याचा शेवट होता. त्यांच्या अस्तित्वाचा नाही.

माझे वडील गेले.

हा काही सिद्धांत नाही.

अंत्यसंस्कार झाले.

शवपेटी होती.

स्मशानभूमी होती.

नातेवाईक होते — हात मिळवणारे, हळू आवाजात बोलणारे, तीच वाक्ये पुन्हा पुन्हा म्हणणारे जी माणसे शतकानुशतके म्हणत आली आहेत, जेव्हा सांगण्यासारखे उपयोगी काहीच उरलेले नसते.

ते एकोणऐंशी वर्षांचे होते.

मी साठ वर्षांचा होतो.

मृत्यूचे गणित अगदी स्पष्ट होते.

त्यानंतर जे घडले, ते स्पष्ट नव्हते.

एक वर्षभर मी कोणताही समजूतदार माणूस वागेल तसाच वागलो.

मी त्यांचा शोक केला.

मी त्यांची आठवण काढली.

मला त्यांची उणीव भासली.

कधी कधी मी त्यांच्याबद्दल बोललो.

बहुतेक वेळा बोललो नाही.

आयुष्य एखाद्या संयमी सावकारासारखे रोज सकाळी आपली वसुली करायला येत होते.

बिले.

काम.

कुटुंब.

जबाबदाऱ्या.

दिवसांचे आठवडे झाले.

आठवड्यांचे महिने झाले.

मग काहीतरी बदलले.

अचानक नाही.

नाट्यमयपणे नाही.

शांतपणे.

जसा लोखंडावर गंज चढतो.

जशी पहाट खोलीत शिरते.

जसा एखादा मुलगा शोधून काढतो की काळ त्याच्या परवानगीशिवाय त्याच्यावर काम करत होता.

मी दुपारच्या जेवणात एक ग्लास वाइन घेऊ लागलो.

माझे वडील असेच करायचे.

मला मिरच्यांचे वेड लागले.

माझ्या वडिलांना त्या खूप आवडायच्या.

एक हट्टी खोकला सुरू झाला.

तोच त्रासदायक खोकला, जो नाहीच असे ते वर्षानुवर्षे भासवत राहिले.

मग विनोद आले.

तीच कोरडी उपरोधिकता.

तेच टायमिंग.

विनोदाचा शेवटचा फटका देण्याआधी हसण्याची तीच सवय.

एका संध्याकाळी आरशात माझे प्रतिबिंब अचानक माझ्या नजरेस पडले.

क्षणभर मी हसलो.

मग थांबलो.

मी तो चेहरा ओळखला.

पण तो माणूस मी ओळखला नाही.

ती भावना याहून चांगल्या प्रकारे मला सांगता येत नाही:

मी अगदी माझ्यासारखाच दिसत होतो.

तरीही तिथे दुसरेच कोणीतरी उभे असल्यासारखे वाटत होते.

ती सुरुवात होती.

किंवा कदाचित ते खूप आधीच सुरू झाले होते, आणि माझ्या लक्षातच आले नव्हते.

त्याच सुमारास आणखी काहीतरी घडले.

9 जून 2026 रोजी मी एक जुनी WordPress साइट नूतनीकरण करण्यासाठी संगणकासमोर बसलो.

तसा बेत होता.

एक साधे प्रशासकीय काम.

वास्तव अस्तित्वात राहण्याचा आग्रह धरते म्हणून मोठी माणसे करतात, त्यांपैकी एक कंटाळवाणे काम.

त्याऐवजी मी एक नवे डोमेन विकत घेतले.

Gillettenarrative.com.

मी एक नाव शोधून काढले.

मग मी असे काहीतरी उभारू लागलो, जे उभारायला मला कोणीही सांगितले नव्हते.

विचित्र भाग काम नव्हता.

विचित्र भाग उद्देश होता.

मी काहीही विकण्याचा प्रयत्न करत नव्हतो.

मी कोणताही व्यवसाय सुरू करत नव्हतो.

मी गुंतवणूकदारांच्या मागे धावत नव्हतो.

मी कोणाच्या मान्यतेच्या शोधात नव्हतो.

मी सगळे मोफत देऊन टाकत होतो.

मी जितके जास्त काम करत गेलो, तितके ते कमी तर्कसंगत होत गेले.

दिवसाला दहा तास.

बारा.

पंधरा.

वीस.

जर वेडाला एखादे कार्यालय असते, तर मी त्याचा रात्रपाळीचा व्यवस्थापक झालो होतो.

तरीही मी चालूच ठेवले.

मग Bing ने काहीतरी अनपेक्षित केले.

Gillette च्या एका शोधात माझे एक लेखन पहिल्या क्रमांकावर दिसले.

माझ्या कुटुंबाने त्याला नशीब म्हटले.

योगायोग.

अपघात.

मी मान्य केले.

त्याची चाचणी घेण्याआधीच.

मी आणखी एक रचना प्रकाशित केली.

पुन्हा तसेच घडले.

मग आणखी एक.

पुन्हा.

शेवटी योगायोगसुद्धा स्पष्टीकरण मागू लागला.

माझ्या मेहुण्यांना वकिलांची काळजी वाटत होती.

मला काय घडत आहे ते समजून घेण्याची काळजी होती.

या दोन अगदी वेगळ्या काळज्या आहेत.

एक परिणामांना घाबरते.

दुसरी कारणे शोधते.

मला नेहमीच कारणे अधिक आवडली आहेत.

पण मी उत्तरांच्या मागे धावत असताना माझे शरीरही संभाषणात उतरले.

आधी सुजलेली ग्रंथी.

मग दाताचा गळू.

मग पाठदुखी.

मग पायदुखी.

एकामागून एक लक्षण.

काहीही भयंकर नाही.

काहीही नाट्यमय नाही.

माणसाला लक्ष द्यायला लावण्याइतकेच.

एके दिवशी तळघरात एक जुना कॉम्प्युटर माउस शोधत असताना मला माझ्या
आजीचा एक फोटो सापडला.

माझ्या वडिलांच्या आई.

मी त्यांना शोधत नव्हतो.

तरीही त्या तिथे होत्या.

एका विसरलेल्या खोक्यात वाट पाहत.

मी तो फोटो माझ्या पाकिटात ठेवला.

माझ्याकडे काही कारण होते म्हणून नाही.

न ठेवण्याचे काहीच कारण नव्हते म्हणून.

नंतर यांपैकी काही गोष्टी मी माझ्या पत्नीला समजावून सांगण्याचा प्रयत्न केला.

तिने लक्षपूर्वक ऐकले.

मग तिने एका मानसोपचारतज्ञाची भेट ठरवली.

मला ती अगदी योग्य प्रतिक्रिया वाटली.

खरे तर मीही कदाचित तेच केले असते.

कारण तोपर्यंत एका प्रश्नाने माझे मन व्यापायला सुरुवात केली होती.

एक धोकादायक प्रश्न.

त्याला उत्तर होते म्हणून नाही.

त्याला उत्तर नव्हते म्हणून.

माणूस मरतो, तेव्हा नेमके काय टिकून राहते?

कायदेशीरदृष्ट्या नाही.

जैविकदृष्ट्या नाही.

धार्मिकदृष्ट्या नाही.

मानवीदृष्ट्या.

एक आवाज?

एक सवय?

एक आठवण?

एक हावभाव?

वाइनची आवड?

एक हसू?

एखादे वडील नाहीसे होऊनही दुसऱ्या आयुष्याच्या रचनेत उपस्थित राहू शकतात का?

मला माहीत नाही.

मला फक्त जे घडले ते माहीत आहे.

मी माझ्या वडिलांना जितके जास्त शोधले, तितके कमी ते मला स्मशानभूमीत सापडले.

आणि तितके जास्त ते मला माझ्यात सापडले.

शेवटी शारीरिक त्रास ओसरले.

लसूण.

घेवडा.

तांदूळ.

लांब फेरफटके.

काळ.

शरीर बरे झाले.

प्रश्न तसेच राहिले.

एका दुपारी मी खिशात एक डॉलर घेऊन घराबाहेर पडलो.

महिन्याचे उरलेले दिवस काढण्यासाठी मला सत्तर डॉलर उरतील असे वाटले होते; त्यांपैकी उरला होता तो फक्त एक डॉलर.

सुदैवाने माझे कोठार माझ्या पाकिटापेक्षा श्रीमंत होते.

तांदूळ.

घेवडा.

कांदे.

लसूण.

माणसाला जिवंत ठेवण्यापुरते.

कोणाला प्रभावित करण्याइतके नाही.

रस्त्यावर मला दोन वृद्ध माणसे भेटली.

गरीब.

स्वाभिमानी.

म्हातारी माणसे जशी अनेकदा अदृश्य होतात, तशीच अदृश्य.

त्यांनी पैसे मागितले नाहीत.

त्यांनी मदत मागितली नाही.

ते फक्त अस्तित्वात होते.

मी त्यांना माझा शेवटचा डॉलर दिला.

“यावरून वाद घालू नका,” मी म्हणालो.

“तो खर्च करता आला नाही, तर कदाचित तो तुम्हाला नशीब देईल.”

ते हसले.

मी पुढे चालू लागलो.

काही मीटर गेल्यावर त्यांच्यापैकी एकाने मला हाक मारली.

“अहो, सज्जन माणसा.”

मी वळलो.

तो हसला.

मग तो असे काहीतरी म्हणाला, जे मी कधीच विसरलो नाही.

“जे काही जगले गेले आहे, ते फक्त एकाच कारणासाठी सांगता येते.

कारण ते घडले.”

मग तो निघून गेला.

मी त्याला पुन्हा कधीच पाहिले नाही.

आयुष्य कठीण होते तेव्हा माणसे अनेकदा देवाचा शोध घेतात.

मी क्वचितच घेतो.

मी त्याला नाकारतो म्हणून नाही.

शोध घेण्यात मी कधीच फारसा चांगला नव्हतो म्हणून.

मला निरीक्षण करणे आवडते.

पाहत राहणे.

लक्ष देणे.

बहुतेक लोक ज्या गोष्टी उडवून लावतात, त्यांच्याकडे बारकाईने पाहणे.

एक योगायोग.

एक फोटो.

एक हसू.

आपल्या जिवंत मुलाच्या सवयींमध्ये प्रकट होणारे मृत वडील.

माझे वडील गेले.

मला ते माहीत आहे.

अंत्यसंस्कारांनी ते सिद्ध केले.

शवपेटीने ते सिद्ध केले.

स्मशानभूमीने ते सिद्ध केले.

पण मृत्यूने जर त्यांचे आयुष्य संपवले, तरी त्यांचे अस्तित्व संपवले नाही.

आणि तुम्ही असहमत असाल, तर तेही अगदी मान्य आहे.

माझ्यावर विश्वास ठेवा, असे मी तुम्हाला सांगत नाही.

मी स्वतःला जो प्रश्न विचारला, तोच मी फक्त तुम्हाला विचारत आहे.

ते गेले आहेत.

याचा अर्थ सांगा.

Ferdinando